

Motioner 2025

Inkomna från medlemmar i Centerpartiet Gotland.

Besvarade av distriktsstyrelsen med förslag till beslut för distriktsstämman.

Gör det lättare att bygga över hela Gotland och hela Sverige!

Huvudmotionär: Kjell Genitz för Lärbro Hellvi centerpartiavdelning

Medmotionärer: Kerstin Dahlström, Björn Dahlström, Sture Gardell, Jonas Henriksson

Här på Gotland och i stora delar av landet har vi brist på bostäder och då framför allt billigare bostäder för yngre och andra med svagare ekonomi. Det är för dyrt och krångligt att bygga idag. Ungdomar skall inte tvingas bo hemma hos sina föräldrar när de är 25-30 år gamla för att det saknas bostäder de har råd att bo i.

Politiken kan inte göra allt men kan göra mycket.

På riksnivå gäller det att inte vilja så mycket att lagar och förordningar skapar en krånglig och ibland motsägelsefull detaljstyrning. Varje regel som införs (även om syftet är vällovligt) medför fler kontroller, extra kostnader, ibland uppgivna sökanden och långa handläggningstider.

Här på Gotland ser vi även att inflationen i riksintressen gör att vi får detaljplaneprocesser som drar ut i tid med högre byggkostnader som följd. Skall riksintressen verkligen vara riksintressen så behöver vi minska antalet för att de skall få rätt tyngd och inte stoppa all utveckling på Sveriges landsbygder.

Vi har också stora problem med att många gynnande beslut överklagas. Detta ofta av personer som inte själva berörs eller inte ens bor på ön och betalar skatt här, men som har juridisk kompetens. Tidigare fanns möjlighet att göra mindre utbyggnader och justeringar av byggen utan att bygglov krävdes utanför planlagt område. Detta bör Gotland införa om lagstiftningen tillåter i annat fall behöver vi arbeta för att ändra lagstiftningen så att det blir möjligt.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja.

Vi yrkar att

1. Förenkla planarbete och bygglovsprocesser.
2. Begränsa gruppen som kan överklaga beslut.
3. Vi är restriktiva med införandet av riksintressen.
4. Se till att lagstiftningen möjliggör mindre utbyggnader och justeringar av byggnader utan bygglov.

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet anser att planarbete och bygglovsprocesser behöver förenklas, bland annat genom att ge kommuner rätten att peka ut områden där bygglov inte längre ska krävas, och istället ersätta det med anmälningsplikt, genom att utreda möjligheten att genomföra fler åtgärder utan krav på anmälan och genom att göra plan- och byggprocesserna smidigare, snabbare och mer flexibla för att främja utveckling och bostadsbyggande i hela landet. Partiet föreslår även slopande av bygglovskrav utanför detaljplanlagt område, samt vissa typer av tillfälliga boenden.

Centerpartiet har genom motioner i riksdagen föreslagit att begränsa sakägarkretsen vid överklaganden av bygglov. Centerpartiet föreslår att Plan- och bygglagen (PBL) ändras så att sakägarkretsen enbart omfattar de som är "direkt berörda". Partiet vill även utreda effekterna av att införa en avgift för den som överklagar beslut om bygglov.

Centerpartiet anser att det nuvarande systemet med riksintressen är för omfattande och behöver reformeras. Frågan har drivits både i riksdagen genom motioner, och genom antagna motioner på partistämman.

Centerpartiet stödjer regeringens förslag om att utöka möjligheterna att bygga utan bygglov. Partiet har varit med i en överenskommelse som innebär att man kan bygga komplementbyggnader på upp till 30 kvadratmeter inom detaljplan och 50 kvadratmeter utanför detaljplan utan bygglov. Partiet stödjer också förslaget om att tillåta tillbyggnader upp till 30 kvadratmeter utan bygglov för alla typer av byggnader, inklusive flerbostadshus. Centerpartiet är positiva till att ta bort det generella kravet på bygglov för fasadändringar på en- och tvåbostadshus, vilket bland annat underlättar installation av solceller. Centerpartiet vill förenkla byggregler och öka byggtakten generellt, vilket inkluderar att göra fler åtgärder bygglovsbefriade.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anse yrkande 1-4 besvarade.

Bio

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

Vi minns första gången vi var på bio med familjen eller första dejten med film, popcorn och godis. Minnen vi alla kan dela med varandra eller bara komma bort en stund i mörkret och filmen.

Biljetterna har nu blivit för dyra, som gör att färre går på bio som har konsekvenser och biografer inte får ekonomin att gå ihop.

Nu när allt blir dyrare bör vi arbeta för ett kulturstöd för billigare biobiljetter till folket. Just nu kan en del familjer inte ha råd att gå på bio.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja.

Jag yrkar att

1. vi jobbar för att bion får kulturbidrag så biljetterna går ner till rimliga priser. Bio till folket.

Första identifikationsnummer: Gotland 2

Distriktsstyrelsens svar:

Priserna för biobiljetter har gått upp mer än KPI, det bror på flera olika faktorer.

En faktor är att konkurrensen är begränsad, det finns inte så många aktörer för filmvisning i biografformat, en annan faktor är att momsen ökat, 2017 ökade den från tidigare sex procent till 25 procent. Under en övergångsperiod 2017-2021 så hade landsbygdsbiograferna extra stöd men detta nu slut och vi får där en effekt på biljettpriset med en höjning om 20 kronor per biljett.

Filmen som konstform stöds på olika sätt där ett exempel är Gotlands filmfond som ger stöd till film som spelas in på Gotland, vi ett nära samarbete med Stockholmsregionen inom detta.

Det finns en nyligen publicerad utredningen, SOU 2025:24 som pekar på att det ska finnas film av hög kvalitet i hela Sverige, likväl som att svensk film når en stor publik.

Centerpartiet värnar de kulturella mötesplatser som finns och är emot den extra momssats som påfördes biografer.

Distriktsstyrelsens bedömning är att intentionen med denna motion är något som Centerpartiet har med i befintlig politik och med bakgrund av det anser distriktsstyrelsen att finna motionen besvarad.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anse motionen besvarad.

En levande landsbygd

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

En Levande landsbygd består av dej & mej förutsättningarna för os har hela tiden varit den samma jobb boende och nöjen oftast i just denna ordning som jag skriver.

Man vill vara nyttig för sin om värd genom att ha ett arbete man kan utföra och sedan få lön för mödan man lägger ner.

vi ser en hård ekonom som gör att unga tar sig till städerna för att söka jobben som vill nätverka det är i dag som vi har märkt under pandemin möjligt att göra på distans. företag kan prata med varandra på längre avstånd nu när vi provat på person nivåer. yngre åker till storstäder äldre stannar och landsbygden stannar upp fiktioner o mas skjutningar kommer fram på grund av friktion. vi måste göra det mer lönsamt desto längre från städerna dom etablerar sig, jag tror inte vi har bostads brist jag tror vi har en för liten träff yta där folk vill leva och bo.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. mindre skatt för företag desto längre från städerna dom etablerar sig.
2. att skatten för företag blir högre i städerna.
3. vi kan etablera företag vid våra transport leder båt tåg & lastbilar.

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet har redan politik inom området som handlar om att skapa ekonomiska incitament för att bo och leva på landsbygderna. Exempel på det är landsbygdssäkring av lagstiftning, återföring av fastighetsskatt för fastigheter med energiproduktion, differentierad milersättning, differentierad skattesats för transportsektorn bland annat utifrån geografi och en generell ambition att skattepolitiken bör användas som ett verktyg för att skapa tillväxt i hela landet.

Dock saknas konkreta förslag gällande lägre skattesatser för företag som är etablerade längre bort från städer. Lägre skatt kan locka företag att etablera sig på landsbygden, skapa arbetstillfällen och bidra till lokal utveckling. Mindre företag, som ofta kämpar med högre driftskostnader och lägre kundbas, kan få större marginaler och ökad överlevnadsförmåga. Ett sådant förslag kan gynna företag inom jordbruk, turism och småskalig industri som kan växa genom skattelättnader.

Att höja skatten på företag i städerna riskerar dock att skapa problem för många av de företag som är en motor i Sveriges utveckling, och som bidrar till hela landets tillväxt.

Att etablera företag vid transportleder ligger utanför det offentligas rådighet. Här behöver istället olika incitament och/eller regelförenklingar införas.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till yrkande 1.

Avslå yrkande 2.

Avslå yrkande 3.

Samhällsbyggnader

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

I dag har vi ett samhälle som är beroende på fossila bränslen när det kommer till försvar så tar vi fram dom gamla idéer att få el via en generator som går på fossila bränslen som kommer att ta slut. våra samhalls viktiga byggnader bör uppgraderas så dom kan drivas off grid utan att vara anslutna till svenskt kraftnät. vård, vatten, avlopp, för att ge få exempel.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. samhalls viktiga byggnader uppgraderas med solceller och batterier för en så normal drift i samhället när strömmen tar slut!

Första identifikationsnummer: Gotland 4

Distriktsstyrelsens svar:

Solceller och batterier är ett bra komplement från mars till oktober, och med tillräcklig batterilagring går det att täcka en byggnads energibehov under dessa månader. Övrig tid på året behövs dock andra energikällor.

Ur beredskapssynpunkt behöver hela samhällets energiförsörjning i kris ses över. Solceller och batterier kommer sannolikt att kunna vara en del av lösningen, men inte hela lösningen.

Ett sätt att genomföra motionens ambition kan vara genom statligt stöd för att göra samhällsviktiga byggnader mer oberoende av extern energiförsörjning, vilket minskar sårbarheten under huvuddelen av året.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen.

Framtidens Trafik

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

Framtidens trafik är vi lämnar förbenings motorn bakom os och blickar framåt mot alternativa bränslen våran infrastruktur är inte redo och andra länder ser på os i backspegeln jag påstå att Norge och Hålands arbete är världsledande.

Jag vil blicka framåt och bereda plats för nästa steg som kommer revolutionera trafiken jag pratar naturligt vis om skälvt navigerande fordon som transporterar gods & menisker ohindrat i trafiken.

fordonen rullar skälvt men bör övervakas mycket noga för gods och trafikanters säkerhet i dag får ett skälvt körande fordon inte ta sig från punkt A till B enligt regel verket.

vi har syn skadade i vårt samhälle som skal ta sig säkert fram med dagens färdtjänst beställer man en resa från A till B sen får beställaren inte åka mer har den synskadade ett företag som är beroende av transport till fler kunder än en så är det stopp.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. regler och lagar ses över och ändrats på så att den kommande trafikens form kan ta sin plats säkert i våran trafik .

Distriktsstyrelsens svar:

Eldrivna självkörande, autonoma fordon kommer snart att vara en del av vår vardag. Hur snart beror på politiken och juridiken, snarare än på tekniken. Redan nu körs minst 360000 privatägda bilar med FSD (Full Self Driving) mjukvara i betatest i USA och Canada.

Flottor av autonoma fordon, som kan liknas vid självkörande taxibilar, kommer att finnas tillgängliga så snart de har hunnit tillverkas och juridiken tillåter. Eldrivna autonoma fordon är kostnadsbesparande, ökar trafiksäkerheten, minskar trafikens miljö- och klimatpåverkan och ger fler tillgång till den frihet som en bil erbjuder. Autonoma fordon ger större rörelsefrihet för personer som idag inte har möjlighet att köra bil, till exempel på grund av ålder, syn-nedsättning eller andra funktionshinder. Autonoma fordon kommer också att gynna glesbygden, där kollektivtrafiken är gles eller helt saknas. Många privatpersoner och företag kommer att välja autonoma fordon, framför att äga egen bil, främst av bekvämlighets- och ekonomiska skäl. Detta gör att det totalt sett kommer att behövas väsentligt färre antal bilar, men som utnyttjas mycket mer än dagens bilar som står parkerade cirka 95 procent av tiden. Detta kommer att frigöra enorma mängder mark som nu används för parkering.

Politiken behöver noggrant följa utvecklingen av och möjligheterna med självkörande fordon, för att kunna fatta rätt beslut för investeringar. Många lagändringar krävs för att möjliggöra en bredmarknadsintroduktion av autonoma fordon. Exempelvis finns idag lagkrav om en mänsklig chaufför, undantag kan ges endast för testverksamhet. En standardiserad metod för certifiering av självkörande fordon behöver tas fram, helst gemensamt. Regionen behöver anpassa sina investeringar i vägnätet och kollektivtrafiken för att integrera autonoma fordon i sin verksamhet. I områden med gles busstrafik, kommer kanske möjligheten finnas att via en app beställa en transporttjänst av en autonom taxi, i stället för att köpa biljett till en buss som går enligt en bestämd rutt och på en viss tid. Regionen bör också ta hänsyn till autonoma fordon när man ser över framtida behov för lokala vägnät och parkeringsstrategier.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anse motionen besvarad.

Ändring av Tandvårdslagen

Huvudmotionär: Eva Ahlin

En jämlik tandvård i hela landet!

Tandläkare, tandsköterskor och tandhygienister – det är personalgrupper som det råder stor brist på i stora delar av Sveriges landsbygder. Samtidigt finns ett överskott i våra tre största städer. Denna snedfördelning leder till att många människor på landsbygden helt saknar tillgång till regelbunden tandvård. På Gotland står tusentals personer i kö enbart för att få bli listade hos en tandläkare.

Konsekvensen är ökad ojämlikhet och försämrade tandhälsa. Det går inte att upprätthålla en tandvård "på lika villkor för hela befolkningen", trots att detta uttryckligen slås fast i Tandvårdslagens §2.

När resurserna är begränsade prioriteras barn, äldre och personer med särskilda behov. Det kan tyckas självklart, men det får också effekten att vuxna ofta tvingas söka sin tandvård på annan ort. För många är det inte ekonomiskt eller praktiskt möjligt att resa långt för att få vård, vilket i sin tur ökar klyftorna mellan den som har friska tänder och den med trasiga, mellan den med initiativkraft och självförtroende och den som inte riktigt vågar eller kan, liksom mellan den med mer pengar och den som får vända på varje slant.

Denna snedfördelning påverkar också möjligheten att rekrytera tandläkare till landsbygden. Många tandläkare vill kunna arbeta med hela bredden av sitt yrke – inte enbart med barntandvård. Om de endast får möjlighet att arbeta med vissa patientgrupper riskerar landsbygdens redan utsatta tandvård att bli ännu mer bortprioriterad.

Orsaken till denna utveckling är delvis en följd av hur Tandvårdslagen är utformad.

Till skillnad från Hälso- och sjukvårdslagen saknas formuleringen att:

"Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården."

Problemet har förstås fler orsaker, såsom arbetsmarknadens dynamik, bostäder och i Gotlands fall kraftigt försämrade och dyrare resemöjligheter. Städer lockar med större patientunderlag, fler karriärmöjligheter och ofta bättre arbetsvillkor. Det gör att landsbygden blir ännu mer sårbar när det gäller tandvårdspersonal.

Staten måste ta ett större ansvar för att säkerställa att tandvård finns där människor bor. Dels måste staten säkerställa att tillräckliga resurser fördelas till regionerna, dels måste rätten till tandvård stärkas så att tandhälsan ses som en självklar del av den grundläggande vården. Centerpartiet har alltid stått upp för en decentraliserad vård, där hela landet ska ha tillgång till välfungerande välfärdstjänster. Det är dags att ta det steget även inom tandvården.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. Centerpartiet driver att Tandvårdslagen ändras, så att den som har det största behovet av tandvård ges företräde till vården.

Första identifikationsnummer: Gotland 6

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären anser att tandläkare i dag i större utsträckning kan ta an sig de jobb som ger mest betalt så som att ge skönhetsbehandlingar. Det kan handla om tandreglering och ge botoxbehandlingar mot rynkor.

Idag så är tandläkare en bristvara i många delar av landet så även på Gotland. När tandläkarna blir få så prioriteras barn och äldre fast de kanske inte är de som är i störst behov av vård. De som är i störst behov av tandvård kanske måste resa långt för att få sitt vårdbehov stillat. På Gotland så betyder den vården att resa till fastlandet.

Om det är en ändring i tandvårdslagen som behövs så kan den här motionen vara ett bidrag. Sverige behöver en ändring angående tandvården och det snart.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla andemeningen i motionen.

Ogräset Vitbläran utgör ett hot mot gotländsk livsmedelsproduktion

Huvudmotionär: Gabriella Hammarskjöld

I flera delar av Sverige har så kallade superogärs kommit till att bli ett växande problem för lantbrukare och svensk livsmedelsproduktion.

Nu sker en väldigt snabb utveckling där ett specifikt problemogräs är på väg att kunna få mycket stor spridning på Gotland. Det är ogräset Vitblära som visat sig vara extra problematiskt just på Gotland eftersom ogräset trivs i kalkrika, väldränerade mullrika jordar med relativt högt pH.

Men den främsta orsaken varför Vitblära kunnat spridas så kraftigt är att de tidigare godkända växtskyddsmedel som var mest verksamma mot just detta ogräs inte längre får användas, eller med krav om en minskad dos, som därmed gör att preparatets ogräsbekämpande effekt blir för svag. I dagsläget ger ogräsbekämpningsmedel med bästa formen av blandning endast en 70-80 procent bekämpning av Vitbläran, vilket är alldeles för otillräckligt för att effektivt minska den nu pågående snabbt ökande spridningen.

En annan eventuellt bidragande orsak kan vara den förändring i växtföljder som kan ske när mängden vall i växtföljderna minskas till förmån för andra konkurrenssvaga och mer ljusinsläppande grödor så som spannmål eller majs exempelvis utgör. Sverige tog bort vallstödet från EU-stöden vid EU:s nya Jordbrukspolitiska stödprogram 2023. Det kan ha bidragit till att färre lantbrukare har en större areal i vall även på Gotland, vilket i sig riskerar påskynda spridningen av Vitbläran på gotländska åkermark. Detta eftersom växtföljder med långliggande vallar är det enda som starkt håller tillbaka spridningen av Vitbläran. Nuvarande Regeringen har nu återinfört vallstödet men då endast i slättbygd vilket sannolikt inte bedöms bidra till att i tillräcklig grad gynna en ökning av nyttjande av vallstöd på Gotland i syfte att motverka Vitblärans spridning.

Övriga ogräsbekämpande insatser så som rengöring av maskiner, handplockning, att aktivera frösådd av ogräset innan sådd med mera alla vara otillräckliga åtgärder för att helt få stopp på spridningen. En viktig orsak är att Vitbläran sätter otroliga mängder frö, där varje enskild frökapsel kan ge bort emot 300 frön. Och Vitbläran kan också sprida sig via sidorotutskott som gör att när den väl är etablerad så sprids den även via rotdelarna via jordbearbetningen.

Gotland har cirka 86. 0000 hektar åkermark idag. Enligt uppgifter från Länsstyrelsen från ett år sedan i början av 2024 så bedömdes då cirka 50-60 hektar vara riktigt allvarligt påverkade av Vitbläran och ca ett par tusen hektar ansågs påverkade av ogräset. Denna siffra har garanterat ökat ytterligare uppåt under 2024 då många signaler om de växande ogräsproblemen har signalerats från växtodlingsrådgivare och många olika växtodlingsproducenter runt om på ön.

Det är en allvarlig situation som Gotland riskerar att hamna i rörande Vitblärans snabba spridning på gotländsk åkermark på ett sätt som inte sker i övriga Sverige.

Om ingen mer aktiv insats görs riskerar Vitbläran inom bara några år utgöra ett så allvarligt problem för tillräckligt många lantbrukare för att det ska börja påverka deras växtodlings-planer, alltmer stigande kostnader för ogräsbekämpning och i slutändan riskera att börja sänka växtodlingens lönsamhet och konkurrenskraft.

I det allvarliga beredskapsläge som Gotland också är försatt i bedöms det som oerhört centralt och viktigt att de gotländska lantbrukarna kan bibehålla sin fortsatta produktions-förmåga och självförsörjningsgrad. All försämring av självförsörjning bedöms utgöra en risk för Gotland vid ett försämrat världsläge och ännu hellre vid reella krigshot.

Innan ogräsproblemen med Vitbläran riskerar att på allvar explodera och spridas till ännu större arealer gotländsk åkermark och därmed riskera en mycket svårare insats för att motverka dess långtidseffekter så yrkar Centerpartiet på:

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. ett undantag beslutas vid nationella myndigheter för att möjliggöra ett mer funktionellt och verksamt sprutpreparat som har tillräckligt god effekt på ogräset Vitblära.
2. undantaget beslutas i beredskapssyfte för att bibehålla och stärka Gotlands lantbrukares förmåga att garantera en fortsatt säker självförsörjningsgrad i ett läge när hotbilden mot Sverige och Gotland specifikt ständigt ökar.
3. undantaget om möjligt gäller under minst en 10 års period för att skapa en långsiktig lösning i frågan och att på så vis stadigt få ner mängderna av ogräset Vitblära på gotländska åkermark till nivåer som de tidigare befunnit sig på.

Första identifikationsnummer: Gotland 7

Distriktsstyrelsens svar:

Vitblära har blivit ett problemogräs på Gotland, precis som motionären beskriver så har vitblära en fördel på just Gotland då den trivs i kalkrika jordar.

Kemisk bekämpning är något som vi också behöver vara restriktiva med, vi behöver se "behovsanpassad bekämpning" som regel. Med detta sagt så behöver vi också vara lösningsorienterade i möjligheterna att komma till rätta med de ogräs som blir problematiska, eller invasiva. Eftersom förutsättningarna är olika i vårt land, exempelvis olika växtzoner, och olika jordtyper, så kommer vi att ha olika problem vilket vi behöver förstå och skapa möjlighet i att anpassa regelverket till.

Både Mikael Larsson och Stina Larsson har lyft olika perspektiv om onödig spridning av svårbekämpade arter så som renkavle och hönshirs. Det vore helt i linje med Centerpartiets politik att även belysa och skapa möjlighet för undantag för att åtgärda problemet vi nu ser på Gotland med vitbläran.

Distriktsstyrelsens bedömning är att denna motion tydliggör att vi behöver arbeta aktivt i frågorna kring hanteringen av problemogräs. Det är på nationell nivå som bestämmelserna skapas och det är där vi behöver politiken för det.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen.

Reformarbetsgrupp för att utveckla jordbrukspolitik som långsiktigt stärker svensk mjölk- och köttjursproduktion

Huvudmotionär: Gabriella Hammarskjöld

Svensk mjölk- och köttjursproduktion har länge utgjort en viktig grundbas för Sveriges Livsmedelsproduktion. Svensk mjölk- och köttjursproduktion har också traditionellt haft en spridning över stora delar av Sverige. Dessa produktionsgrenar utgör också extra viktig försörjningsbas för de delar av Sveriges lantbruk som är förlagd i glesbygd och så kallade skogsbygd- och mellanbygdsområden. Det vill säga lantbrukslän som inte i alla delar har samma konkurrenskraft när det gäller växtodlingsproduktion som finns inom många av södra Sverige slättbygder.

De senaste 10 åren har alldeles för få investeringar skett av nya och utökade produktions-enheter på den här typen av lantbruk i gles- och skogs- och mellanbygder i Sverige. Det enda som stadigt verkar ske är att allt fler sådana gårdar lägger ner eller slås ihop och

att antalet produktionsenheter och djurenheter stadigt minskar eller i vart fall inte ökar.

I vissa län i Sverige, bland annat Norrland är därmed produktionen nere på en så låg kritisk nivå att produktionsvolymerna snart inte kan bibehålla en ekonomisk bärkraft för att hålla ett modernt och kostnadseffektivt mejeri och slakteri igång. Något behöver således göras från politiskt håll då beredskap och självförsörjning av svenska livsmedel verkligen måste säkras i hela Sverige!

Att få fram breda och väl förankrade jordbrukspolitiska reformprogram för svensk mjölk- och köttproduktion bedöms samtidigt vara helt avgörande för svensk och gotländsk livsmedelsproduktion och lantbrukets långsiktiga framtid och konkurrenskraft. Frågan brådskar av flera skäl.

Inom svenskt lantbruk pågår ett stort antal generationsskiften på gårdar runt om över hela Sverige. Detta då det sedan länge har varit känt att Sveriges lantbruksproduktion generellt har en föråldrad lantbrukarkår. Att få till ekonomiskt bärkraftiga och fungerande generations-skiften kräver att svensk jordbrukspolitik mer aktivt jobbar med denna stora utmaning på en bredare politisk nivå. Både genom att aktivt utvärdera utformningen av EU-stöden, men även i syfte att överväga andra former av stöd och stimulanspaket för att få Sveriges lantbrukarkår förnygrat på fler gårdar i Sverige.

I Sveriges närmaste omvärld sker nu också en större politisk omsvängning i exempelvis Danmark och Holland, där synen på klimatutsläpp från lantbruk och mjölk- och kött-produktion nu snabb förändras. Detta sker nu i och med EU:s klimatlagar om krav om klimatutsläpp även från lantbrukssektorn. Här finns det en outnyttjad möjlighet för Sverige att lägga fram en fortsatt jordbrukspolitik som på många sätt leder till ett mer hållbart lantbruk både ur klimatperspektiv, men även ur ett starkt produktionsperspektiv. Detta för att säkerställa att Sverige kan långsiktigt öka sin självförsörjningsgrad som de senaste decennierna blivit oroande låg. Och samtidigt ta marknadsandelar som nu av klimatskäl minskar i länder där produktionsformerna inte haft så låga klimatutsläpp som svensk produktion under lång tid faktiskt har haft.

Men för att lyckas med detta finns det stora och reella utmaningar som Centerpartiet sannolikt är det enda riktigt lämpade partiet i svensk politik, att ta fram. Detta då reform-program av dessa slag behöver vara väl balanserade och genomtänkta jordbrukspolitiska reformförslag som både ökar produktionsmålen och samtidigt möter de framtida miljö- och klimatkraven.

De senaste 30 åren har det egentligen inte skett någon reell ökning av det totala antalet mjölk- eller köttdjur i Sverige. Utan den långsiktiga trenden är att antalet djurenheter stadigt sjunker enligt jordbruksstatistiken. Med anledning av detta faktum i kombination med den svaga utvecklingen kring nyinvesteringar på gårdsnivå i många traditionella jordbrukslän, finns det stor anledning för Centerpartiet på Riskpolitisknivå i samarbete med flera av Centerpartiets jordbruksdistrikt runt om i landet att engagera sig betydligt djupare och mer varaktigt i detta för Sverige och svensk landsbygds så viktiga politikreformbehov.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. utvärdera utfall och effekter av EU:s nya jordbrukspolitiska stöd från 2023 och framåt med fokus på effekter på län och gårdsnivå för svensk mjölk- och kött-djursproduktion. Utvärderingen baserad både på tillgänglig statisk och genom dialog med berörda branschorganisationer, lantbrukets rådgivningsorganisationer med flera.
2. genomföra en utvärdering och analys kring om de politiska målen att påskynda arbetet med regelförenklingar för svensk jordbruksproduktion och identifiera vad som utgör de viktigaste hindren på EU-nivå, på myndighetsnivå och på gårdsnivå baserat på riktade intervjuer och utvärderingar mot EU-parlamentariker, jordbruksexperter, myndighetsrepresentanter, jordbruksrådgivare och forskare.
3. baserat på resultaten från utvärderingen enligt ovan och i dialog med för lantbruket relevanta myndigheter, branschorganisationer och rådgivningskompetenser utveckla övergripande förslag till en mer konkret och trovärdig reformagenda för svensk jordbrukspolitik för mjölk- och köttdjursproduktion inför valet 2026.

Distriktsstyrelsens svar:

Distriktsstyrelsen stödjer helhjärtat ambitionen i motionen, som en del av en nödvändig reformagenda för svenskt jordbruk överlag. Vi bör dock inte ”begränsa” initiativet till mjölk- och köttproduktion, utan vidga perspektivet – behovet av effektivitet och ökad attraktions-kraft gäller för samtliga av de gröna näringarna. Samma sak gäller för behovet av regel-förenklingar och minskad administration till förmån för en hållbar tillväxt i branschen - det är inte bara nödvändig utan också en förutsättning för hela landets tillväxt.

Distriktsstyrelsen föreslår därför en justering av yrkandena, där andemeningen behålls men där perspektivet breddas, enligt följande:

1. Att utvärdera utfall och effekter av EU:s nya jordbrukspolitiska stöd från 2023 och framåt med fokus på effekter på län och gårdsnivå för svenskt jordbruk överlag. Utvärderingen baserad både på tillgänglig statistik och genom dialog med berörda branschorganisationer, lantbrukets rådgivningsorganisationer med flera.
2. Att genomföra en utvärdering och analys kring om de politiska målen att påskynda arbetet med regelförenklingar för svensk jordbruksproduktion och identifiera vad som utgör de viktigaste hindren på EU-nivå, på myndighetsnivå och på gårdsnivå baserat på riktade intervjuer och utvärderingar mot EU-parlamentariker, jordbruksexperter, myndighetsrepresentanter, jordbruksrådgivare och forskare.
3. Att baserat på resultaten från utvärderingen enligt ovan och i dialog med för lantbruket relevanta myndigheter, branschorganisationer och rådgivnings-kompetenser utveckla övergripande förslag till en mer konkret och trovärdig reformagenda för svensk jordbrukspolitik för mjölk- och köttjursproduktion inför valet 2026.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att motionen bifalles och skickas vidare till Förbundsstämman.

Riktade statliga stöd för att bekämpa almsjukan på Gotland

Huvudmotionär: Gabriella Hammarskjöld

Almsjukan på almträd orsakas av en svamp som sprids via en skalbagge.

Gotland utgör den sista utposten för en stor mängd ännu friska almträd i Sverige. Om almträdet sjukdomsutbrott – som det nu finns indikationer kring – även skulle öka storskaligt på Gotland finns det en uppenbar risk att almträdet för alltid går förlorat från svensk flora. Och då även de ca 60-tal olika arter som är just kopplade till almträdens ekologi.

Gotland utgör således i dagsläget i en unik genetisk resurs för den skyndsamt utdöende almträdet. Men de statliga resurserna för att på ett systematiskt och fullgott sätt hålla nere och minimera almsjukan räcker inte på långa vägar till.

I väntan på att genetiskt material som gör att almträd i framtiden kan utveckla resistens mot almsjukan är det väldigt viktigt att försöka rädda de sista almträden och att bromsa den uppblossade ökade spridningen av almsjukan som identifierats på Gotland under 2024.

Till och med 2024 har Länsstyrelsen på Gotland erhållit olika former av EU-stöd via EU:s LIFE-program för att aktivt jobba med rådgivning och stöd kring almsjukesproblematiken på Gotland. Detta arbete riskerar nu att mattas av i brist på fortsatt finansiering. Och detta riskerar då ske samtidigt som det allvarligaste utbrottet av almsjukan bedöms kunna ske under 2025 på grund av att flera fall av spridning skett under 2024 på grund av bristande hantering av Skogsstyrelsen med mera handhavande.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. Centerpartiet aktivt driver frågan att det skyndsamt måste tillskjutas fortsatt riktade statliga stöd för att gotländska skogsägare erhålls fortsatt stöd att svenska expertmyndigheter.

Första identifikationsnummer: Gotland 9

Distriktsstyrelsens svar:

Då almsjukans effekter sprider sig snabbt över ön är arbetet med kartläggning och sanering av största vikt.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen.

Friskvård för alla

Huvudmotionär: Elin Björksved

Idag i Sverige kan alla som arbetar få friskvårdsbidrag vilket är kopplat till våra arbeten. Men om vi får friskvård och hur stort det är, avgörs av vår arbetsgivare. Samtidigt sitter många framför datorn eller har monotona arbeten. Andra är pensionärer och har således inte längre tillgång till detta, andra är arbetslösa eller studerar. Oavsett anledning så kan vi se en enorm skillnad i tillgång till denna typ av friskvårdsbidrag som ändå finns i samhället.

Genom att röra sig och träna balanssinnet kan man minska risken för fall och därmed även fallskador som kostar inte bara samhället flera miljoner varje år, utan även den enskilde både ekonomiskt och i livskvalité.

Hos personer med psykisk ohälsa kan vi även se en förebyggande och en omedelbar effekt (hos individer som lider av depression) vid fysisk aktivitet. Ett stöd oavsett form, riktat till samtliga av samhällets invånare hade inte bara kunnat spara in pengar åt staten, men även ge ökad livskvalité för samhällets invånare.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. Centerpartiet arbetar för att samtliga invånare ska kunna tillgodogöra sig likvärdig friskvård. För ett friskare Sverige, med ökad livskvalité.

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären pekar på en intressant fråga. Att alla ska kunna ta del av friskvårdsbidrag på något sätt. Idag så finns det både kommunala och statliga bidrag för föreningar för att hålla igång sin verksamhet, en verksamhet som är riktad till alla. Det finns bidrag och engångspengar i olika former. Det finns till barn och unga men även till pensionärer och grupper som håller igång utan att vara kopplade till en idrott. Det finns grupper som håller på med mer välbefinnande verksamheter och de flesta av dessa kan få någon form av bidrag. Därför anser vi att det görs väldigt mycket redan i den här frågan och motionen ska anses besvarad.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anse motionen besvarad.

Förenkla skogsavverkningsanmälningar och begränsa överklaganderätten

Huvudmotionär: Gabriella Hammarskjöld

De senaste åren har en ökad mängd överklagningsärenden av skogsavverkningsanmälningar skett i Sverige och på Gotland. Det är inte helt ovanligt att frivilligorganisationer (NGO:er) från andra ställen i Sverige har börjat överklaga skogsavverkningar långt bort och inte alls ovanligt i andra län än man själv är verksam.

Som ett exempel kan lyftas att en Ornitologisk förening i Oskarshamn de senaste åren har satt i system att regelbundet och i stor skala överklaga vanliga avverkningsanmälningar på Gotland.

Detta resulterar i att den grundläggande äganderätten av skogsmark helt sätts ur spel. Det gör också att skogsägare inte längre kan planera sina kommande intäkter för avverkning av skog eftersom utfallen i avverkningsanmälningarna bedöms som osäkra långt in i processen. Och att det blir allt vanligare att avverkningarna inte godkänns på grund av rödlistade arter.

När NGO:er från andra delar av Sverige överklagar avverkningsanmälningarna så rubbas också ofta den sedan länge utvecklade samsynen kring olika rödlistade arters ekologi och vilka skyddsåtgärder eller kompensationer som bedöms vara funktionella och som ofta har utvecklats mellan skogsägare och skogsmyndigheten lokalt och regionalt över lång tid.

När Europas skogspolitik alltmer har inriktats mot att hindra bland annat Sverige från att kunna avverka och återplantera sig skog så krävs nu krafttag för att Sverige nationellt ska minska regelbördan för skogsägarens rätt till avverkning.

De senaste fem åren har det vuxit fram en alltmer spänd relation mellan skogsägare å ena sidan och olika miljöorganisationer som är inriktade på att påverka avverkningsmöjligheterna av svensk skog å andra sidan. Den ökade polariseringen och låsningen behöver nu aktivt brytas.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Jag yrkar att

1. ta fram politiska reformförslag kring svensk skogspolitik där man tydligt fråntar rätten för ideella organisationer att överklaga avverkningsanmälningar.
2. handläggningstiden för avverkningsanmälningar tydligare än idag begränsas.
3. antalet överklagningsärenden kommer ner till ett minimum.
4. utveckla ett reformförslag där skogsägaren själv erhåller ett tydligare ansvar att på ett förenklat sätt kunna bedöma och belysa påverkan på artskyddade arter, men på en mer rimlig

nivå i samband med inlämnande av avverkningsanmälningar.

5. se över och om möjligt införa nya mer begränsande regler kring hur rapporteringen till Artskyddsportalen får ske av ideella organisationer i skogsproduktionsområden. Detta i syfte att få stopp på det systematiska inrapporterandet av rödlistade artfynd i svensk skogsmark som nu skenat iväg med det huvudsakliga målet att försvåra och omöjliggöra skogsavverkningsanmälningar.
6. driva kraven om en regelförändring av dagens Artskyddsförordning specifikt riktad och anpassad mot skogsproduktionsskog med målet att inte minska utan öka svensk skogsproduktion. Och där all onödig överimplementering av dagens EU:s Art- och Habitats Direktiv i samband med skogsavverkning helt tas bort.

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet har redan politik inom området då vi anser att det är problematiskt att vem som helst, oavsett anknytning, kan överklaga avverkningsanmälningar och miljöbeslut i skogen och vill att man överväger om den svenska tolkningen av "berörd allmänhet" (som enligt Århuskonventionen har rätt att överklaga miljöbeslut) är rimligt avvägd. Detta eftersom vi anser att organisationer utan lokal koppling kan driva juridiska processer mot enskilda markägare med begränsade resurser, vilket kan få stora konsekvenser för små lokalsamhällen.

Centerpartiet anser att markägare bör få ersättning vid förbud att bruka marken med hänvisning till artskyddet och att staten bör ansvara för att utreda om det finns skyddade arter i ett område, inte skogsägaren.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anse motionen besvarad.

Angående höga kostnader på färjeöverfarten – landsvägen till och från Gotland

Huvudmotionär: Johan Malmros **Medmotionärer:** Eva Nypelius, Eva Ahlin, Lars Thomsson

Färjan är att jämföra med landsvägen till och från Gotland. Det finns bara flyg eller färja att välja på för att resa till och från Sveriges största Ö, Gotland med 61 000 invånare. Valmöjligheter som tåg, buss eller egen bil som finns i övriga landet finns inte här utan vill vi resa med bil och familj är det den av staten upphandlade färjetrafiken som gäller. De senaste åren har priser på transporter höjts generellt men prishöjningen på färjetrafiken har varit långt över snittet på andra transportsätt.

Näringslivets konkurrenskraft försämras genom ökade transport- och fraktkostnader. Det här hämmar utvecklingen på Gotland. Familjer har inte råd att besöka släkt och vänner, besöksnäringen påverkas och de som pendlar till och från Gotland tänker nu både en och två gånger om man kan fortsätta med det. Många överväger att flytta från Gotland på grund av dyra och otillgängliga transporter.

Gotland behöver istället öka befolkningen, främst i arbetsför ålder för att klara bemanning inom såväl privata företag som inom välfärdsyrken, vård, skola och omsorg. Gotland är den region som har störst utmaning med demografin framåt och redan idag har Gotland en betydligt högre försörjningskvot, 91 mot rikets 77 per 100 invånare.

Staten måste ta ansvar för fungerande infrastruktur och sänka kostnaderna för transporter till och från Gotland. Flyget är i behov av konkurrens för ökad tillgänglighet och färje-biljetterna är idag på tok för dyra för att Gotland skall vara attraktivt för såväl boende som besökare. En av Gotlands basnäringar är besöksnäringen vid sidan av de gröna näringarna. För att båda basnäringarna skall utvecklas krävs rimliga priser både för person och godstrafiken.

Det gotländska samhället har enats om ståndpunkter för infrastrukturen som Trafikverket säger sig tagit hänsyn till. De gotländska ståndpunkterna slår fast att Gotland behöver:

1. Snabba, täta och säkra överfarter med färja.
2. Tur och retur med flyg över dagen till hela Sverige.
3. Resor och transporter i linje med klimat- och miljömål.
4. Konkurrenskraftiga priser för resande och transport.
5. En nordlig och sydlig fastlandshamn, samt en reservhamn på Gotland.
6. Ett trafiksystem för beredskap och samhällsnytta.

Staten, genom Trafikverket, har nu gjort en ny upphandling av färjetrafiken från 2027 som är betydligt billigare för staten. Idag betalar Trafikverket 498 miljoner årligen till rederiet, från 2027 blir kostnaden 280 miljoner. Utfallet av den nya upphandlingen är svårt att förutspå men det finns inget som tyder

på att det blir billigare resor. Upphandlingen innebär dock rejäl minskning av Trafikverkets kostnader som istället borde kunna gå till att minska biljettpriserna generellt på gotlandstrafiken.

Gotlands är beroende av tillgängliga och prisvärda kommunikationer och det är ytterst statens ansvar att infrastrukturen till och från Gotland fungerar och bidrar till Gotlands utveckling. Priserna på resor och gods måste ner och bli mer konkurrenskraftiga för att Gotland skall vara attraktivt för såväl boende och besökare samt för att näringslivets möjligheter skall vara konkurrenskraftiga. Gotland är en del av Sverige och behöver likvärdiga förutsättningar för att funka.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Ja

Vi yrkar att

1. Centerpartiet arbetar för att transportkostnaderna för person och gods till och från Gotland sänks.

Första identifikationsnummer: Gotland 12

Distriktsstyrelsens svar:

De senaste 5 åren har helt orimliga prisökningar skett för såväl persontrafiken som godstransporterna i färjetrafiken som drabbar Gotlands samhälle och näringsliv hårt. Prisökningarna är tydligt kopplade till bränslekostnader som var en av anledning till hög inflation tidigare, men även om bränslepriserna för fordon nu gått ner så ser man inte det genomslaget på prissättningen i färjetrafiken. Gotland måste få likvärdiga förutsättningar som övriga landet.

Statens ansvar är att skapa likvärdiga förutsättningar i hela landet liksom att de transport-politiska målen får genomslag - också i Gotlandstrafiken. Trafiksystemet måste utformas så att det bidrar till utvecklingskraft på Gotland så att också gotländskt näringsliv kan bidra till hållbar tillväxt i hela landet.

Trafikanalys bedömde redan 2012 i en rapport att färjetrafiken till Gotland i första hand bör ses som en ersättning för en fast förbindelse och motivmässigt skiljer sig avsevärt från annan upphandlad trafik i landet. Trafikanalys föreslog därför att flytta medel för Gotlands-trafiken till budgeten för väghållningen.

Vi står nu inför en ny avtalsperiod för färjetrafiken. Avtalet från 2027 minskar statens kostnader med cirka 200 miljoner kronor per år, detta är pengar som nu borde användas till att sänka prisbilden för transporterna till och från ön.

Färjepriserna är ett hett diskuterat ämne på Gotland och bland resenärer och transportörer. Centerpartiet har på olika sätt lyft de problem som Gotland har genom Ö-läget och höga färjepriser genom debatter och frågor i riksdagen av både Martin Ådahl, Mikael Larsson, Anna Lasses och Ulrika Heie. Gotland behöver likvärdiga villkor.

Centerpartiet har slutit upp bakom Gotland i frågor runt de extrakostnader som det medför att bedriva välfärd och bo på en ö, en ö-faktor, genom extra medel i Centerpartiets budget. Trafikverkets minskade kostnader för kommande avtal ger nu partiet möjlighet att tydligt peka på att de bör även fortsatt användas till Gotlandstrafiken för att minska biljettkostnader för person- och godstrafiken.

Distriktsstyrelsens bedömning är att denna motion breddar Centerpartiets politik runt ö-faktor och likvärdiga och konkurrenskraftiga färjeförbindelser till och från Gotland.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen

Gör det lättare att bygga över hela Gotland!

Huvudmotionär: Kjell Genitz

Medmotionärer: Kerstin Dahlström, Björn Dahlström, Sture Gardell, Jonas Henriksson

Här på Gotland och i stora delar av landet har vi brist på bostäder och då framför allt billigare bostäder för yngre och andra med svagare ekonomi. Det är för dyrt och krångligt att bygga idag. Ungdomar skall inte tvingas bo hemma hos sina föräldrar när de är 25-30 år gamla för att det saknas bostäder de har råd att bo i.

Politiken kan inte göra allt men kan göra mycket.

Utöver de regelförenklingar som behövs på riksnivå, behovet av minskning av antalet riks-intressen och minskningen av mängden överklagade beslut så finns det mycket som vi redan nu kan göra lokalt.

På Gotland finns det mycket som kan förbättras. Det är det många som gett upp sina planerade investeringar långt innan de lyckats få till en komplett bygglovsansökan. Det kan bero på negativa svar redan vid en första förfrågan hos förvaltningen, att kostnaden för att anlita de experter som behöver anlitas för att göra ansökningar för även mycket små och enkla investeringar kostar för mycket (ibland mer än själva investeringen). Det förekommer även att nya handlingar krävs in när ursprungliga begäran om kompletteringar är uppfyllda. Allt detta ger upphov till många avbrutna investeringar och totalt sett onödigt långa handläggningstider.

I den kommande översiktsplanen är det viktigt att se till att det är enkelt och möjligt att bygga över hela ön även utanför planlagt område. Vill vi ha en levande landsbygd kan vi inte stoppa bostadsbyggande på landsbygden. Tidigare fanns möjlighet att göra mindre utbyggnader och justeringar av byggen utan att bygglov krävdes utanför planlagt område. Detta bör Gotland införa om lagstiftningen tillåter i annat fall behöver vi arbeta för att ändra lagstiftningen så att det blir möjligt.

Det är viktigt att inte lägga in onödiga styrningar i kommande detaljplaner. Smaken på färg och gestaltning är olika hos oss människor och den ändras dessutom över tid. Självklart skall vi ha regler som ser till att säkerhet, miljö och grannars närmiljö inte äventyras. På Gotland har vi många äldre planer som missbrukat användandet av prickmark, vilket gör att praktisk taget alla små satsningar kräver bygglov. Se till att bara använda prickmark där det är befogat i framtida planer. Se till att utnyttja mindre avvikelser istället för att tvingas ta fram nya tidskrävande och dyra detaljplaner om det kommer in bygglovsansökningar som avviker lite från gällande plan men inte strider mot syftet med planen eller syftet med aktuella lagar och förordningar.

Styrande politiker måste arbeta för att tjänstemän får in rutiner och en kultur som gör att ambitionen alltid skall vara att möjliggöra, vägleda och framför allt inte övertolka detaljregler utan alltid titta på syftet med regeln. Strider den önskade investeringen med själva syftet med lagen så gör avslag i annat fall så godkänn investeringen.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Vi yrkar att

1. förenkla för byggande över hela ön.
2. I normalfallet tillåta mindre om och tillbyggnader utan krav på bygglov (mindre altan, solceller etc.)
3. inte övertolka regler utan alltid ha ambitionen att möjliggöra för byggande.
4. inte lägga in mer detaljer i detaljplaner än vad som är nödvändigt för att säkerställa säkerhet, god miljö och energihushållning.

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet på Gotland har redan i sitt beslutade politiska program med flera förslag om att förenkla byggande över hela ön; prioritera bygglov "uppe i socknarna", godkänna byggande på mindre, icke brukningsvärda åkerlappar, vara positiva till byggande som underlättar generationsskiften, ta bort strandskydd på inre Gotland, övertillka inte ut-redningskraven vid förhandsbesked. Centerpartiet har även drivit frågan i samband med framtagande av ny översiktsplan för Gotland.

Byggande av till exempel mindre altan och solceller är i flera fall bygglovsbefriade, men detta är en fråga som inte kan beslutas lokalt utan styrs av PBL.

Centerpartiet driver redan politik om att inte övertolka regler, och ha en möjlighetsinriktad syn på byggande.

I det beslutade programmet framgår att Centerpartiet på Gotland strävar efter att göra detaljplaner mindre detaljerade.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Med anledning av ovanstående anses motionen besvarad.

Lärbro skola

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

Vid Lärbro skolas värme central & vaktmästeri finns det en parkering i anslutning till skolgården på cirka 23 p platser.

föräldrar hämtar sina barn på denna parkering i bil, vid denna parkering finns även ett bostads område med många äldre som rör på sig gående eller med fordon.

parkeringen har ingen belysning alls varken för barn som lämnar skolans område eller för äldre som parkerar bra plisserade lyktstolpar skulle förbättra säkerheten för alla i området.

Från och med den 1 januari 2025 införs nya regler som säger att alla parkeringar med minst 20 platser måste ha minst en ledstolpe, om parkeringen tillhör en kommersiell fastighet. (kela <https://laddboxbolaget.se/>)

Centerpartiet driver frågan att region Gotland gör parkeringen säkrare med hjälp av belysning mot parkering och vermesentral.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Jag yrkar att

1. Centerpartiet driver frågan om barnens säkerhet och en bättre belysning region Gotland.
2. den här parkeringen att få en lad station så den följer bestämmelserna i brödtexten.

Första identifikationsnummer: Gotland 14

Distriktsstyrelsens svar:

Det är viktigt att det är god säkerhet där barn vistas i trafiken. Därav anser Centerpartiet att det är av stor vikt att det finns bra belysning vid alla skolor och förskolor, även de på landsbygden.

Som motionären skriver är det ett nytt EU-direktiv som säger att det vid alla parkeringar med minst 20 platser, vid kommersiella byggnader, ska finnas en laddpunkt. Varför vi kan anta att det kommer att göras en översyn av regionens byggnader.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till yrkande 1.

Med anledning av ovanstående anses yrkande 2 besvarat.

Möjliggör Buss on demand för en levande landsbygd

Huvudmotionär: Sara Lundin

Medmotionärer: Lokrume Centerkvinnor

För att säkerställa en levande landsbygd är det avgörande att vi skapar förutsättningar för tillgänglighet och rörlighet för alla invånare. En av de stora utmaningarna för boende på landsbygden på Gotland är tillgången till kollektivtrafik. Den begränsade tillgången på kollektivtrafik kan på sikt leda till avfolkning av åretruntboende i flertalet socknar, och för de invånare som bor på landsbygden, framför allt barn, unga och äldre, kan bristen på tillgänglig kollektivtrafik leda till minskad livskvalité då beroendet av bil ökar. Detta kan i sin tur påverka folkhälsan och den sociala sammanhållningen negativt.

Buss on Demand, som framgångsrikt har implementerats i andra delar av Sverige, erbjuder en innovativ lösning för att möta dessa utmaningar. Genom att kombinera flexibilitet och effektivitet kan Buss on Demand förbättra tillgängligheten och öka rörligheten för invånarna på Gotlands landsbygd.

Öka tillgängligheten: Genom att införa Buss on Demand kan vi säkerställa att alla invånare på Gotland, oavsett var de bor, har möjlighet att ta del av samhällstjänster, arbete och fritidsaktiviteter.

Främja folkhälsa: En väl fungerande kollektivtrafik minskar behovet av privatbilism, vilket kan leda till en ökning av fysisk aktivitet bland invånarna när de väljer att gå till och från busshållplatser. Dessutom kan en ökad tillgång till kollektivtrafik bidra till att minska social isolering och öka livskvaliteten.

Hållbar utveckling: Genom att uppmuntra användningen av kollektivtrafik och minska beroendet av privatbilism, kan vi bidra till att minska koldioxidutsläpp och andra negativa miljöpåverkan.

Ekonomisk tillväxt: God tillgång till kollektivtrafik kan stimulera lokal handel och besöksnäring, vilket i sin tur gynnar den ekonomiska utvecklingen på Gotland.

<https://www.nobina.se/vara-losningar/busslosningar/flexibel-on-demand-trafik/>

<https://www.vasttrafik.se/reseplanering/mer-om-reseplanering/buss-on-demand/>

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Vi yrkar att

1. Centerpartiet arbetar för att Region Gotland utreder möjligheten att införa Buss on Demand som en del av den kollektiva transportlösningen för landsbygden.

Distriktsstyrelsens svar:

Buss on demand är ett lovande koncept som kan förbättra tillgängligheten och minska miljöpåverkan, särskilt på landsbygder och områden med begränsad kollektivtrafik. Dock krävs noggrann implementering och teknisk utveckling för att övervinna utmaningar som kostnader och integration med befintliga system. De tester som görs hos bland annat Västtrafik behöver följas noggrant. Om det implementeras effektivt har det potential att konkurrera med bilresor och bidra till hållbart resande.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till yrkande 1, och att förslaget delges regionfullmäktigegruppen för fortsatt hantering.

Papperskorgar

Huvudmotionär: Dennis Jangesäter

Lärbro är ett nav när det kommer till nora Gotland i alla fal när det kommer till buss håll platserna där mins 3 busslinjer möts upp.

Något Lärbro inte har är papperskorgar som regionen tar hand om, när det fans var dom jorda i plast och hade inte mycket plats alls.

pappers korgarna eldades upp eller miss användes av besökare som kastade sina hushålls sopor så dom blev överfulla på ingen tid alls när regionens personal hade semester.

som vi kan se på öster centrum så har papperskorgar utvecklas dom är svåra att kasta mycket saker i på en gång och dom är eldsäkra,

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Jag yrkar att

1. vi driver frågan att även landsbygden skal få papperskorgar som kan ta hand om lokalbefolkning och besökares behov.

Första identifikationsnummer: Gotland 16

Distriktsstyrelsens svar:

Det är rimligt att det placeras papperskorg centralt i Lärbro lik de mer robusta papperskorgar som numera finns i bland annat Visby.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen och överlämna den till regionfullmäktigegruppen.

Kalkbrytning på Gotland

Huvudmotionär: Jonas Henriksson

Medmotionärer: Kerstin Dahlström, Björn Dahlström, Sture Gardell, Kjell Genitz

Brytningstid

Det finns oro och slitningar i samhället kring kalkbrytningen.

Det har alltid rört upp känslor av olika anledningar.

På senare år har frågan lyfts till nationell politik, i form av naturskydd, lagändring och riksintresse.

Skyddande av vatten och natur, buller och störningar å ena sidan, vikten av jobb och sysselsättning ligger i den andra vågskålen.

Dessa olika aspekter och synpunkter bör respekteras, oavsett standpunkt i frågan.

Nu står Gotland inför ett stort steg i fråga om ett nytt, stort brytningstillstånd, som spänner över närmare en generation.

160 ha i yta, 40 meter djupt (i havsnivån ungefär), i närhet av Visbys viktigaste vattentäkt.

Grundvatten i brottet skall under brytningstid pumpas ut i havet, allt tillhandahållas regionen att rena, för säkerställande av dricksvattenkvalitet.

Detta samtidigt som öns grundvattenivå är det lägsta på 60 år, och lägst i hela landet.

Arbete och sysselsättning är viktigt, men utan vatten inget liv. Punkt.

För enskilda fastigheter på Gotland kan brytning inverka radikalt på möjligheten att bo och verka.

En David mot Goliat-situation i fråga om att processa juridiskt.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Jag yrkar att

1. i regionala bedömningar prioritera att säkerställa tillgång på vatten först.
2. Centern verkar för ett "vattenperspektiv", likt landsbygdsperspektiv.
3. privatpersoner och företagare utanför det kommunala vattennätet, inte riskerar att stå utan skydd om enskilda brunnar drabbas av torrläggning eller försämrad vattenkvalitet.

Distriktsstyrelsens svar:

Region Gotlands och även Centerpartiets linje är att tillgång till vatten alltid ska gå i första hand. Den linjen syns bland annat i överklagande av tillstånd till täktverksamhet för Nord-kalk i januari 2025, där Region Gotland yrkar att Nordkalk ges ansvar för fall av framtida vattenbrist som kan uppstå vid enskilda brunnar inom och utanför påverkansområdet.

Med anledning av ovanstående finns redan ett vattenperspektiv.

Region Gotland driver redan, vilket stöds av Centerpartiet, frågan om att enskilda brunnars vattentillgång måste åläggas bolag som bedriver kalkbrytning.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Motionen anses besvarad i sin helhet.

Kollektivtrafik

Huvudmotionär: Elin Björksved

I dagläget oavsett om man är bosatt i Visby eller ute på landsbygden, så krävs det att man tar bilen till och från jobbet flera av veckans arbetspass om du arbetar även obekväma tider.. Vilket även riskerar att göra att flertalet familjer har ett behov av att bara få vardagen att gå ihop behöver två bilar. Utöver detta tillkommer även en parkeringskostnad vid arbetet, dock är detta inte möjligt för den enskilde att undvika, då alternativa transport alternativ saknas. Vilket drabbar familjen ekonomiskt, men även miljön.

I dagsläget går det inte kollektivtrafik varken i Visby eller ut på landsbygden efter att natt-båten kommit in. Vilket resulterar i att personer som anlöper med färger antingen måste ha bilen med sig, någon som hämtar, ha bilen på långtidsparkeringen eller åka taxi. Vilket gör resandet med båten till ytterligare en ekonomisk fråga, utöver själva båtpriset.

Andra faktorer som tillkommer förutom de extra ekonomiska kostnaderna för den enskilde, så tillkommer även miljöpåverkan av både utsläpp gällande avgaser, samt även partiklar från däck/vägbanan. Samt även en ökad buller nivå pga ökad trafik.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Jag yrkar att

1. Centerpartiet Gotland arbetar för att kollektivtrafiken på Gotland fungerar åt båda hållen, för samhällets alla invånare oavsett land eller stad med stomlinjerna. För att hela Gotland ska leva, hela året.
2. Centerpartiet Gotland arbetar för att det ska finnas kollektivtrafik i Visby och ut på landsbygden efter sista båten, för att inte göra resande med färjan till mer av en klassfråga.

Första identifikationsnummer: Gotland 18

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet anser att en väl fungerande kollektivtrafik bör vara en självklarhet. Att kunna ta sig kollektivt över ön, både till och från staden och båten är av stor vikt både med tanke på miljö och invånarnas ekonomi precis som motionsskrivaren påtalar.

Att få till en bättre anpassad kollektivtrafik är något som vi vill skicka med regionfullmäktigegruppen att jobba hårt för att få till stånd.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifalla motionen och överlämna den till regionfullmäktigegruppen.

Säkra gång- och cykelvägar året runt

Huvudmotionär: Johanna Grönström

Medmotionär: Eva Ahlin

Varje vinter märker akutmottagningen direkt när det är halt ute. Alltför många sängar upptas av personer som skadat sig i halkan. Samtidigt stannar många äldre inomhus av rädsla för att ramla, vilket leder till minskad fysisk aktivitet, ökad ensamhet och ett snabbare åldrande. För att fler ska kunna gå och cykla året runt krävs bättre förutsättningar.

Vintertrafikanterna trotsar beslutsamt snövallar, halka och iskall motvind på cykel eller till fots. Det är just dessa vintertrafikanter vi behöver få fler av. Vi måste ställa om och göra det lättare för alla att välja cykeln eller promenaden, inte bara på sommaren, utan året runt. Regelbunden rörelse minskar risken för sjukdomar och färre bilar på vägarna minskar både utsläpp och trängsel. För att fler ska välja att gå eller cykela till jobbet eller skolan på vintern måste våra gång- och cykelvägar vara trygga och säkra. Genom prioriterad snöröjning och halkbekämpning kan Region Gotland göra det lättare och säkrare att ta sig fram till fots och på cykel.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Vi yrkar att

1. Centerpartiet på Gotland driver: Snöröjning och halkbekämpning som bidrar till att cyklister och fotgängare lätt kan ta sig till och från skola och arbete.

Distriktsstyrelsens svar:

Ett ökat cyklande och gående ligger helt i enlighet med Centerpartiets politik och ideologi; förutom det positiva för individen med ökad rörelse främjar det i stort både livskvalitet och folkhälsa. Att den möjligheten ska finnas året runt är en självklarhet.

Centerpartiet driver redan politik kring förbättrad cykeltrafik i Visby. Ett exempel är den interpellation gällande Cykling i Visby (RS 2024/2078.) som framlades under tidig höst 2024. Svaret från Tekniska nämnden betonar bland annat vikten av att en ny Cykelplan för Visby tas fram under 2025 (då den föregående sträcker sig 2015 till 2025). Centerpartiet kommer aktivt arbeta för att framtagandet av en sådan plan genomförs under året, där bland snöröjning och halkbekämpning till förmån för cyklister med nödvändighet ingår.

Snö- och halkbekämpning för cyklister ligger nära motsvarande åtgärder för fotgängare; Centerpartiet bejakar både cykel- och gångtrafik till förmån för både folkhälsa och miljö, och kommer att arbeta för ökade insatser också för fotgängare.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Yrkande 1 anses bifall och skickas till regionfullmäktigegruppen

Säkrare gång- och cykelvägar - en investering i folkhälsan

Huvudmotionär: Eva Ahlin

Medmotionär: Johanna Grönström

Våra barn rör sig mindre och mindre, något som också ofta stämmer för oss vuxna. Möjligheten till naturlig rörelse, som att gå eller cykla till och från skola och jobb, har blivit sämre i takt med ökad trafik. För att främja fysisk aktivitet och bättre folkhälsa behöver vi skapa säkrare gång- och cykelvägar som uppmuntrar fler att välja dessa alternativ.

Fysisk aktivitet är avgörande för att minska risken för sjukdomar som diabetes typ 2 och hjärt- och kärlsjukdomar. Om en person har minst 15 minuters cykel- eller gångväg till skolan eller jobbet innebär det att de lätt når det rekommenderade målet om 30 minuters måttlig fysisk aktivitet per dag. Regelbunden rörelse har en stor inverkan på både kort- och långsiktig hälsa.

För att fler ska kunna välja cykeln eller gå behövs tryggare gång- och cykelvägar, särskilt vid skolor. Genom att förbättra trafiksäkerheten och säkerställa att gång- och cykelvägar är separerade från biltrafik kan vi göra det enklare och säkrare för både barn och vuxna att röra på sig till fots eller på cykel.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Vi yrkar att

1. Centerpartiet på Gotland driver: - tillskapande av trafiksäkra gång- och cykelvägar.

Första identifikationsnummer: Gotland 20

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet stödjer helhjärtat initiativ som innebär mer rörelse och främjar folkhälsan – bland annat genom att säkerställa framkomliga, tydliga och säkra gång- och cykelvägar. Centerpartiet har tagit del av och stödjer bland annat initiativet kring Regional Cykelplan Gotland 2025-2035.

Detta är också en del av Centerpartiets politiska program för Gotland som tagits fram under 2024, där det bland annat fastställs att:

- Vi behöver satsa på infrastrukturen inom Regionen - skapa säkrare vägar, utbyggda cykelbanor, och skapa en trygg trafikmiljö för barn och ungdomar till och från skola och fritidsaktiviteter.
- Infrastruktur med gång och cykelbanor bidrar till vardagsmotion... En levande innerstad med större andel åretruntboende med tillgång till handel och service inom gångavstånd bidrar till en friskare befolkning.

Folkhälsan har ett stort fokus för Centerpartiet, både nationellt och regionalt, och inom många olika områden, och Centerpartiet är helt enig med att säkra gång- och cykelvägar kommer leda till ökad rörlighet och välmående.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen.

Gång och cykeltrafik i visby

Huvudmotionär: Elin Björksved

Visby växer och har växt enormt mycket de senaste åren. Med fler bostäder i Visby, ökar trycket på vägnätet samt på en välfungerande kollektivtrafik både på landsbygd och i stad. Där även väl utvecklade gång och cykelvägar för att minska buller nivån, minska antalet hälsovådliga partiklar från fordonstrafiken, samt även folkhälsofrämjande då fler har möjligheten att cykla/gå mm.

I dagsläget finns vid flertalet ställen avbrott mitt i cykel/gångväg på flera ställen där det borde varit ett regelrätt övergångsställe, för att skapa tryggare övergångar. Vi har många sådana i närheten av många bostadsområden som även ligger nära skolor.

Vissa av dessa har även en lätt upphöjning då där körbanan skär gång/cykelbanan, vilket resulterar i ökade fallrisker.

Motionären yrkar att motionen ska sändas till partistämman: Nej

Jag yrkar att

1. Centerpartiet Gotland arbetar för att säkra övergångarna och således tar bort förhöjningarna för att således öka framkomligheten och minska fallrisken.
2. Centerpartiet Gotland arbetar för ökad säkerhet vid övergångar i Visby. Samt gör dem till regelrätta övergångsställen för en tryggare gång och cykelmiljö i Visby.
3. att Centerpartiet Gotland arbetar för ett bättre och säkrare flöde för gång och cykelbanor i Visby.

Distriktsstyrelsens svar:

Ett ökat gående och cyklande har positiva effekter inte bara för individen utan för hela samhället inom en mängd områden, folkhälsa, miljö och – inte minst i Visby – livsmiljön rent generellt.

Säkrare cykel- och gångvägar inom Visby är också ett område där Centerpartiet agerar och vill ha tydliga förbättringar. Ett exempel är den Interpellation (RS2024/2078) kring Cykling i Visby som framlades hösten 2024. Centerpartiet kommer att arbeta för att den nya cykelplanen för Visby som Tekniska Nämnden menar behöver utarbetas under 2025 kommer på plats och att det praktiska arbetet med att realisera den påbörjas så snart det är möjligt.

I det regionala politiska program som Centerpartiet på Gotland tagit fram finns också ett fokus på förbättrad infrastruktur för säkrare och bättre gång- och cykelbanor för att öka möjligheterna till en trygg, säker och hälsosam vardagsmotion.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Bifall till motionen.